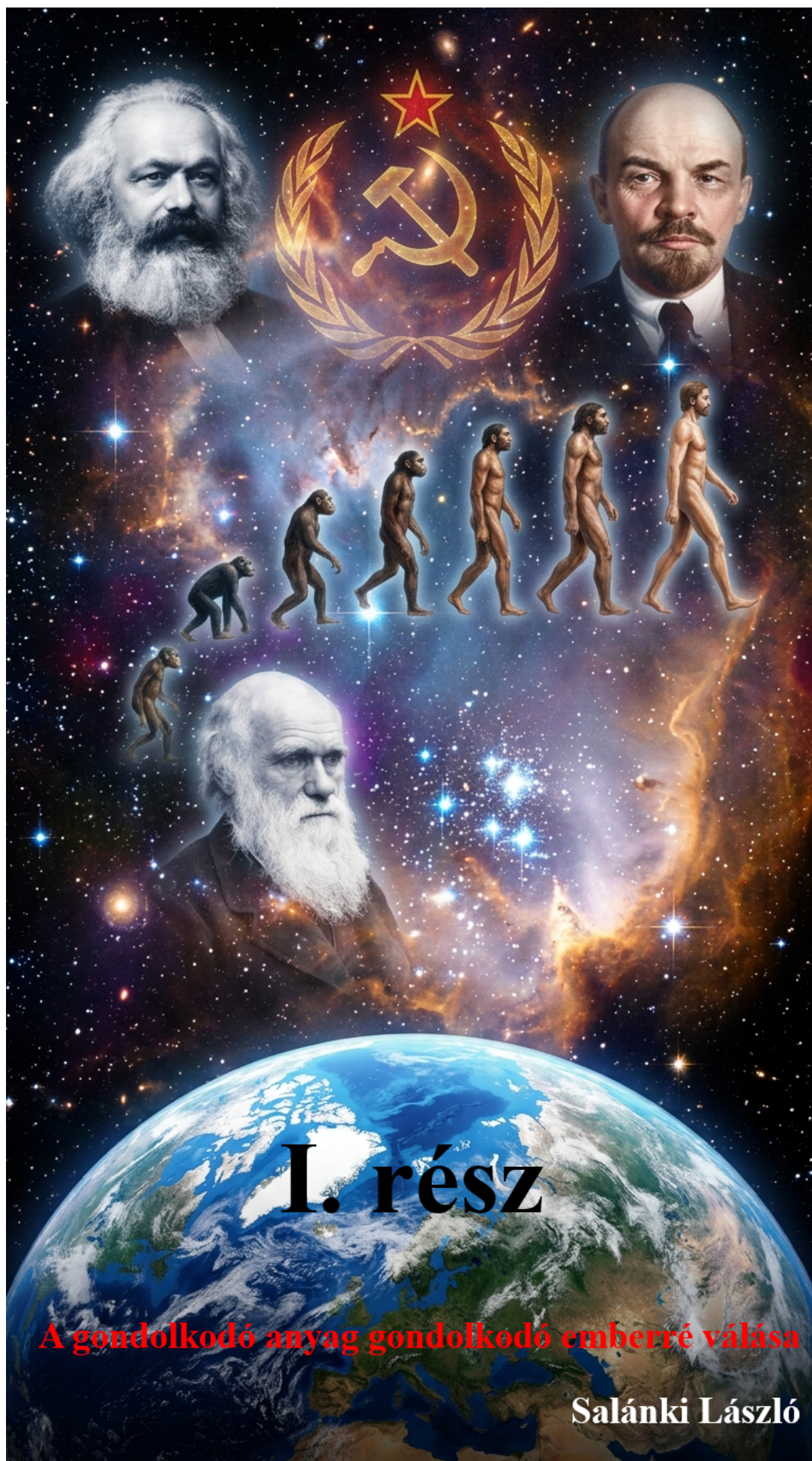

I. rész

A gondolkodó anyag gondolkodó emberré válása

Salánki László

Az I. rész tartalomjegyzéke

Világnézet

Világkép

jobboldali világnézet

Baloldali világnézet

A dialektika törvényei

Dialektikus materializmus

Marxizmus-leninizmus világnézete

Gondolkodó anyag

Gondolkodó ember

Következetesen objektív tudomány

A következetesen objektív tudományos módszer

Idealizmus

Materializmus

Idealizmus és materializmus

A tudományos módszer

A képzelet

Reakciós világnézet

Világnézet

Az emberiség törekszik a világ megismerésére, mert ez a létét védi, biztosítja, de ez csak akkor eredményes, ha az objektív valóságot kutatja és nem a képzelet útján jár.

Az idealista világnézet, állítás, magyarázat gyengesége, hibája a tudományos következetlenség, nem képes elszakadni a képzeletétől és az objektív valóságban maradni, makacsul ragaszkodik kitalált elképzeléséhez, még akkor is, ha a valóság rácsafol. Az idealista nem képes, nem akar következetesen az objektív valóságra alapozottan gondolkodni, nem támaszkodik következetesen a tudományos módszerre és világnézetre, gyakran éppen hogy nem. Az idealista állítás hibája, hogy a világról alkotott képe végeredményében, összességében nem az objektív igazság, mert a tudományos módszer ezt nem igazolja, így állításai, világnézete nem tudományos értékű.

A materialista világnézet, ha következetesen támaszkodik a tudományos módszerre és világnézetre, állításainak, magyarázatainak az objektív igazságnak és valóságnak kell megfelelnie, a képzelet és a spekuláció is ennek van alárendelve. Ennek legfejlettebb formája a dialektikus és történelmi materializmus, ami a marxista-leninista világnézet filozófiai alapja.

Csak a dialektikus materialista világnézet és a tudományos módszer alkalmas az objektív világ megismerésére, az idealizmus módszere, a képzelődés, a tudományos következetlenség erre alkalmatlan.

Marxista fogalomlexikon

Világnézet: a környező világról alkotott nézetek, fogalmak és képzetek rendszere. A világnézet a szó tágabb értelmében magában foglalja az ember környező világra vonatkozó nézeteinek összességét: a filozófiai, a társadalmi-politikai, az etikai, esztétikai, természettudományos és egyéb nézeteit. Szorosabb értelemben minden világnézet alapvető részét a filozófiai kérdések alkotják. A világnézet legfőbb kérdése a filozófiai alapkérdése. Ennek eldöntésétől függően különböztethető meg a világnézet két alapvető válfaja, a **materialista** és az **idealista** világnézet.

Világkép

A kialakult tudományos világkép a sok ismeretlen miatt nem tükrözheti tökéletesen az objektív valóságot, így szükségszerűen vannak hibás, hiányos, téves részei is. Az objektív világ megértése a történelem folyamán az idealizmus és a materializmus küzdelmével, a tudomány fejlődésének eredményeként közelített a valósághoz.

A világkép akkor hamis, téves, hibás, ha az állításai tudománytalanok, mert letér a következetesen objektív tudományos útról és eljut a képzelet által egy kitalált virtuális világba és kimozdíthatatlanul ott is marad. A hamis világképet az **idealizmus** képzeletvilága, az objektív világkép kialakítását azonban a **materializmus** motiválja. A **materializmus** szerint csak az anyag létezik, minden ami létezik az anyag. Amiről csak spekulálni, képzelődni lehet és végül is a párja az objektíven létező világban tudományos módszerrel nem igazolható, nem bizonyítható, nem észlelhető az nincs, ez az **idealizmus** világa.

A hamis állítás jellemzője, hogy magyarázatai, következtetései a végeredményében, összességében nem felelnek meg az objektív valóságnak, az objektív igazságnak, a tudományos módszer, a gyakorlat, a valóság nem igazolja. Bármely következtetés, spekuláció, hipotézis csak akkor az objektív igazság, ha a valóságban a tudományos módszerrel az objektív valóságban bizonyítható, addig azonban még csak a képzelet, a fantázia birodalmába tartozik, ami lehet igaz, de lehet hamis is, igaz voltát eldönteni azonban csak a tudományos módszerrel lehetséges.

Marxista fogalomlexikon

Objektív igazság: filozófiai kategória az emberi ismeret azon tartalmának jelölésére, amely független a szubjektum akaratától és óhajaitól. Az igazságot a visszatükrözött objektum tartalma határozza meg.

Objektív Valóság: az egész anyagi világ a maga teljességében, valamennyi formájában és megnyilvánulásában.

Jobboldali világnézet

A kapitalizmusban elkerülhetetlenül, szükségszerűen a **világnézeti jobboldal** valósul meg, a felsőbbrendű és alsóbbrendűek világa. A társadalmi forma alapvetően és elkerülhetetlenül meghatározza a jobboldali vagy a baloldali világnézeti forma uralmát, lehetőségét. A kapitalizmusban a jobboldali, a kommunizmus/szocializmusban a baloldali világnézet az uralkodó, a meghatározó. A kapitalizmusban a felsőbbrendű kizsákmányolás, élösködés miatt alapvetően a **jobboldali világnézet**, a kommunizmusban azonban mivel osztály nélküli társadalom, ezért a valódi, a gazdasági-politikai-társadalmi egyenjogúságon alapuló demokráciára alapozottan a **baloldali világnézet** valósul meg. A szocializmusban nincsenek antagonisztikus osztályok, ezért a **világnézeti baloldal** a jellemzője.

A kapitalizmus emberisége szélsőségesen megoszlik kapitalista kizsákmányolókra és az őket kiszolgáló bérabszolgákra, a felsőbbrendű és az alsóbbrendű emberekre, ez a **jobboldali világnézet** fő jellemzője. A kapitalizmus csak a **jobboldali világnézet** dominanciájával működik, mert a kapitalizmus bér-rabszolgatartó beszélőszerszám társadalom, ezért a kapitalizmus minden változatában szükségszerűen a **világnézeti jobboldal** valósul meg, a megosztottság felsőbbrendű élösködő kizsákmányolókra és az őket kiszolgáló bér-rabszolgákra, ez a kapitalista modellben törvényszerű és elkerülhetetlen!

A **jobboldali világnézetre** alapvetően az idealizmus a jellemző, azonban a kapitalizmusban a fejlett termelőerők megkövetelik a materializmust és még a dialektikus gondolkodást is. Ettől válik a jobboldali világnézet nagyon zavarossá, mert az idealizmus, a vallás hamis tudománytalan és a materializmus tudományos világnézetének kotyvaléka.

Baloldali világnézet

A [baloldali világnézet](#) megvalósulása a [jobboldali világnézet](#) a felsőbbrendűség, az elősködés, a kapitalizmus, a megosztott világ meghaladása, ami történelmileg hosszán tartó folyamat, alapvetően a termelőeszközök, a tudomány, a tudományos világnézet, az erkölcs, a demokrácia, a civilizáció fejlődésére alapozottan, a társadalmi modellek változásán, fejlődésén keresztül valósul meg.

A végcél az osztály nélküli társadalom a kommunizmus, a gondolkodó emberré válás. A kommunizmus/szocializmus a valódi, a gazdasági-politikai-társadalmi egyenjóságson alapuló demokrácia és az emberi jogok megvalósítását a kollektívizmussal teszi lehetővé, megszünteti a társadalmi osztályokat és ezzel felszámolja a kizsákmányolókra és az őket kiszolgálókra megosztott világot. A baloldali világnézettel lehet csak a társadalmi haladás az emberré válás útján haladni.

A valódi demokrácia olyan politikai-gazdasági-társadalmi modellt igényel, ahol a [baloldali világnézet](#) működhet, megvalósulhat, ez a [kommunizmus](#), amihez szükség szerint a népi demokrácián, majd a szocializmuson keresztül vezet az út.

A [baloldali világnézetre](#) alapvetően a materializmus a jellemző, ennek legfejlettebb formája a dialektikus és történelmi materializmus, a következetesen a marxizmus-leninizmus vezérfonalán járó kommunisták világnézete. A baloldali világnézet a tudományos világnézetre támaszkodik, ennek segítségével törekszik az osztály nélküli társadalom, a kommunizmus megvalósítására.

Marxista fogalomlexikon

Baloldal: a politikában általában a reakcióval szemben álló erők, pártok, mozgalmak, személyek összességének elnevezése. Onnan ered, hogy a reakció ellen küzdő, többé-kevésbé haladó pártok képviselőit egyes polgári parlamentekben a baloldalra ültették (ellentétben a reakciós erők képviselőivel, akiket a jobboldalra ültettek).

A dialektika törvényei

A dialektika legfontosabb törvényei: az ellentétek egységének és harcának törvénye (motor), az ellentmondás, a mennyiségi változások átcsapása minőségi változásokba (ugrás), a tagadás tagadásának törvénye (spirál).

„**A dialektika a természet, a társadalom és a gondolkodás legáltalánosabb mozgástörvényeinek összefoglalása.** A jelenségeket összefüggéseikben, kölcsönhatásaikban, fejlődésükben, ellentéteik és ellentmondásaik keletkezésében, kifejlődésében, feloldásában, a mennyiségi változások minőségiébe való átcsapásában vizsgálja a tagadás tagadása alapján. **A dialektikus materializmus a fejlődést az ellentétek harca és egysége eredményének tekinti.**“

Marxista fogalomlexikon

Fejlődés az anyagi világ jelenségei önmozgásának az alacsonyabb rendűtől (egyszerűbbtől) a magasabb rendű (bonyolultabb, a káros hatásoknak ellenállóbb) felé irányuló folyamata, amely feltárja, realizálja a jelenségek lényegében rejlő belső tendenciákat, s az új létrejöttére vezet.

Ellentétek Egységének és Harcának Törvénye: a valóság és az emberi megismerés egyetemes törvénye, amely a materialista dialektika lényegét, „magvát” alkotja. Minden objektum ellentéteket rejt magában. Ellentéteken a dialektikus materializmus olyan mozzanatokot, „oldalakat” stb. ért, amelyek (1) megbonthatatlan egységben vannak, (2) kölcsönösen kizárják egymást, mégpedig nemcsak különböző, hanem ugyanazon vonatkozásban is, vagyis (3) kölcsönösen áthatják egymást. Egységük viszonylagos, harcuk abszolút. Az ellentétek harca azt jelenti, hogy az ellentmondás a tárgy lényegén belül szüntelenül megoldódik, és ugyanolyan szüntelenül újra képződik, ez pedig a régi tárgynak új tárggyá való átalakulására vezet. Ez a törvény ily mó-

don megmagyarázza minden mozgás objektív belső „forrását”, nem folyamodva semmiféle külső erőhöz, s lehetővé teszi a mozgásnak önmozgásként való értelmezését.

Ellentmondás: a dialektika kategóriája, amely mindenfajta mozgás belső forrását a változás és a fejlődés alapelvét fejezi ki.

Mennyiségi Változások Átcsapása Minőségi Változásokba: a dialektika egyik alaptörvénye, amely az anyagi valóság objektív, egyetemes fejlődési törvényét fejezi ki, mely szerint az észrevétlen, fokozatos mennyiségi változások felhalmozása – minden egyes folyamat számára specifikusan – szükségszerűen lényeges, gyökeres minőségi változásokhoz vezet, vagyis a régi minőség új minőségbe csap át. E törvény a természet, a társadalom és a gondolkodás összes fejlődésfolyamataiban érvényesül. A mennyiségi és minőségi változások összefüggnek egymással és feltételezik egymást: nemcsak mennyiségi változások mennek át minőségi változásokba, hanem a fordított folyamat is fennáll: a dolgok és jelenségek minőségi változásának eredményeként megváltoznak a mennyiségi jellemzők is.

Tagadás tagadásának törvénye: A dialektika egyik alaptörvénye. A tagadás tagadásának törvénye szervesen összefügg az ellentétek egységének és harcának törvényével, minthogy a réginek az új által való tagadása a fejlődés folyamatában nem más, mint ellentmondások megoldása. A dialektikus tagadás mindennemű fejlődés objektív mozzanata, mozgó princípiuma. A réginek és az újnak a fejlődésben mutatkozó kölcsönös viszonyát, a réginek tagadásának jellegét alapvetően ellentétes módon magyarázza a metafizikai és a materialista dialektika.

Dialektikus materializmus

A tudatosan objektíven gondolkodó ember elkerülhetetlenül a dialektikus és materialista világnézetre támaszkodik, függetlenül attól, hogy ezt tudja, elismeri vagy tagadja. Mert csak az anyag tulajdonságainak következetesen az objektív tudományos módszerrel történő megismerésének az alapján működő tudomány képes az ismeretlent, az újat, az objektív valóságot megismerni, az ismereteket bővíteni, pontosítani. Az idealizmus és a vallás képzelt világ ezért nem tudományos, így nem reális alternatíva a világ objektív megismerésére, éppen hogy nem, alkalmatlan, fantáziavilág.

A **dialektikus materializmus** az objektív valóság megismerésének következetesen tudományos világnézete, a tudományos módszerre alapozza megállapításait. A dialektikus materializmusra alapozott marxizmus világnézete szerint az objektíven létező világban kizárólagosan csak az anyag létezik. A következetesen objektív tudományos világnézet materialista és dialektikus, az objektíven létező materiális világot, az anyag mozgását, változását, fejlődését a dialektika törvényei szerint, a kölcsönhatásaiban, az ellentmondásaiban, történetükben vizsgálja.

Minden új felfedezés, alkotás elkerülhetetlenül a materializmusra és a dialektikus gondolkodásra támaszkodik, még akkor is, ha ezt nem ismerik el vagy nem értik, ami nyilvánvaló butaság, mert csak ezen az alapon lehet valóságos eredményt elérni. A világ materiális természetű és a dialektika tudománya nélkül az anyag mozgását, változását, fejlődését, a jelenségeket, a dolgokat, az anyagi formákat, az élővilágot, az embert, a társadalmat, a gondolkodó anyagot nem lehet a valóságnak megfelelően megismerni és megérteni.

Az anyag formái mindörökké mozgásban, változásban, keletkezésben, fejlődésben, pusztulásban léteznek, ezért az adott anyagi forma keletkezésének, változásának, történetének, kölcsönhatásainak, ellentmondásainak vizsgálatát dialektikusan, a dialekti-

ka törvényei szerint kell megvalósítani, hogy objektíven teljességében megismerhető legyen az adott forma, az adott jelenség.

Marxista fogalomlexikon

Dialektikus Materializmus: tudományos filozófiai világnézet, a marxizmus egyik alkotórésze, filozófiai alapja. A dialektikus materializmust Marx és Engels alkotta meg, s Lenin és más marxisták fejlesztették tovább. A dialektikus materializmus kialakulásában igen lényeges mozzanat volt a társadalmi fejlődés menetére és törvényeire vonatkozó tudományos szemlélet kidolgozása (történelmi materializmus).

A dialektikus materializmus létrejöttével lényegében befejeződött az a történelmi folyamat, amelynek során a filozófia speciális kutatási tárggyal rendelkező tudománnyá vált. A filozófia tárgyát a természet, a társadalom és a gondolkodás fejlődésének legáltalánosabb törvényei alkotják, az objektív világnak és a világ tudati tükrözésének azok a legáltalánosabb elvei és alapjai, amelyek megadják a jelenségek és folyamatok helyes tudományos megközelítését, a valóság értelmezésének, megismerésének és gyakorlati átalakításának módszerét.

A dialektikus materializmus sarkköve a világ anyagi természetéről szóló tan, az a felfogás, amely szerint nincs a világon semmi más, mint anyag és az anyag mozgásának és változásának törvényei.

Filozófiai kislexikon

dialektika: általános filozófiai elmélet és módszer, amely modern, materialista formájában a dialektikus materializmus szerves része. A **dialektika** a „külső világ és az emberi gondolkodás mozgásának általános törvényeiről szóló tudomány” (Marx).

A **dialektika** alapgondolata, hogy „a világot nem mint kész dolgok összességét, hanem mint folyamatok összességét kell felfogni, amelyben a látszólag stabil dolgok a levés és elmúlás szakadatlan változásán mennek át” (Engels).

Marxizmus-leninizmus világnézete

A **marxizmus-leninizmus** az egyetlen következetesen objektív tudományos világnézet. A tudományos világnézetet következetesen a marxista-leninista vezérfonalán járó kommunisták képviselik.

A **tudományos világnézet** következetesen az objektív tudományos módszerre támaszkodik, egymást feltételezik, együtt fejlődnek, ez a marxizmus-leninizmus vezérfonalán járó és ezt továbbfejlesztő világnézet, a gondolkodó emberré válás útja.

A **dialektikus és történelmi materializmus** - következetesen objektíven a tudományos módszerre alapozva - a **marxizmus-leninizmus** világnézetének filozófiai alapja, ami a tudomány eredményeinek alapján alakult ki és ezen az alapokon fejlődik tovább.

Marxista fogalomlexikon

Kommunista Pártok: a munkásosztály új típusú, forradalmi pártjai, élcsapatai, amelyek összeforrvá a munkásosztály egészével és a dolgozók széles tömegeivel, a marxizmus-leninizmus alapján vezetik a proletariátus harcát a szocializmus, majd a kommunizmus megvalósításáért.

Szervezetileg a **demokratikus centralizmus** elvén épülnek fel. Biztosítaniuk kell a tudatos pártfegyelmet, a pártokon belül nem tűrhetik meg a frakciók és csoportok tevékenységét. Feladatuk a pártegyesség, a párt eszmei-politikai és cselekvési egységének megőrzése. Végső céljuk a kommunizmus világméretű győzelmének kiharcolása.

Marxizmus-leninizmus: Marx, Engels és Lenin forradalmi tanítása, amely filozófiai, közgazdasági és társadalmi-politikai nézetek átfogó és harmonikusan összefüggő rendszere. A marxizmus létrejötté forradalmi fordulatot jelentett a természet- és a tár-

sadalomtudományban, kivált az emberi tudás olyan területein, mint a filozófia, a politikai gazdaságtan, a szocializmus elmélete stb.

A marxizmus megalapítói valóban forradalmi tudományt alkottak, melynek feladata nemcsak a világ helyes magyarázata, hanem megváltoztatása is. Marx elmélete, mint Lenin rámutatott, logikusan felépített és teljes, egységes egész, amelynek ereje, hatékonysága igazságában van. **Legfontosabb tétele az, hogy a munkásosztály világ-történelmi szerepe az osztály nélküli kommunista társadalom megteremtése.**

A **tudományos kommunizmus** a Marx által megalapozott politikai gazdaságtan tudományos bizonyítékain nyugszik, amely feltárta a tőkés termelési mód törvényeit és bebizonyította, hogy a kapitalista társadalmat szükségszerűen a szocializmusnak kell felváltania.

A Marxizmus-leninizmus filozófiai alapja a dialektikus materializmus és a történelmi materializmus. A marxizmus alkotó továbbfejlesztésének új szakasza Lenin nevéhez fűződik, aki Marx munkásságának hű folytatója. Leninnek a marxizmus fejlesztésében betöltött alkotó szerepét fejezi ki a **Marxizmus-leninizmus** elnevezés.

Gondolkodó anyag

A csillagok, a galaxisok, az élővilág, a gondolkodó anyag, az ember is minden céltudatos ok nélkül jött létre, aki már a tevékenysége által a természetben nem létező formákat is céltudatosan képes létrehozni. Ez a következetesen objektív tudományos világnézet, a marxizmus-leninizmus megállapítása.

A tudomány szerint csak az anyag létezik

A következetesen objektív tudomány jellemzője, hogy állításainak a tudományos módszerrel bizonyíthatóan van megfelelője az objektív valóságban vagy megvalósítható.

A következetesen objektív tudomány csak az anyagot és a működésének eredményeit tartja az objektíven létező valóságnak; csak az anyag létezik bármilyen is a formája, a megjelenése.

Bármilyen észlelhető, a tudományos módszerrel következtethető, vizsgálható, függetlenül attól, hogy megmagyarázható vagy sem, az anyag vagy az anyaghoz köthető valami.

Az anyagon kívül más nincs, minden ami létezik az anyag, csak erre van következetesen objektív tudományos bizonyíték, így ezt kell elfogadni az objektív világ magyarázatnak. Az objektíven létező világ az maga az anyag, más nincs.

Az anyagon kívül létezőt nem igazolja a tudomány

A következetesen objektív tudomány a világot következetesen a tudományos módszerrel vizsgálja. A magyarázatainak a valóságban objektíven bizonyíthatónak vagy megvalósítható kell lennie. Minden egyéb még a fantázia birodalma vagy hipotézis.

A következőket követően objektív világnézet, a dialektikus és történelmi materializmus a következőket követően objektív tudományos módszerre alapozza megállapításait és egymásra kölcsönösen támaszkodnak.

A **gondolkodó anyag** az ember, mivel létrejött, az csak az anyagban lévő lehetőség, ebben külső valaminek a jelenléte tudományosan nem bizonyítható.

Az **emberiség** csak olyanná fejlődhet amilyenre a természet törvényei szerint a gondolkodó anyag válhat, de ez csak akkor valósulhat meg, ha következetesen a tudományos világnézet útján jár, mert ez a **gondolkodó emberré** válás, a fejlődés útja.

A gondolkodó anyag gondolkodó emberré válásának útja

A gondolkodó emberré csak akkor válhat az anyag, ha az emberiség megismeri az anyag tulajdonságait és ezt tudatosan felhasználja a léte érdekében. Az anyag tulajdonságainak, a természet, a társadalom törvényeinek objektív megismerése a tudományos módszerrel és a tudományos világnézettel együtt lehetséges, ennek nincs alternatívája. A tudományos módszerrel megalkotott magyarázatoknak az objektív valóságban bizonyíthatóan léteznie kell.

A gondolkodó anyag az idealizmus rabságában

Amíg az objektív valóságtól elrugaszkodó, tudományos módszerrel nem igazolható, alapvetően a képzeletre támaszkodó megismerésnek az idealizmusnak jelentős vagy meghatározó a szerepe, az még csak a gondolkodó anyag gondolkodó állat kora, ami a kapitalizmus végéig tart. Erre a korra jellemző a tudományos világnézet tagadása, akár a képviselőinek az üldözése is.

A gondolkodó anyag gondolkodó ember kora

A következetesen tudományos világnézet, a marxizmus-leninizmus tagadása károsan visszahat a tudományos módszerre is, ami elvezet az idealizmus képzeletvilágába. A marxizmus-leninizmus a tudományos világnézetet a gondolkodó anyagnak, az embernek, a társadalomnak a működésére is alkalmazza, ez a gondolkodó emberré válás útja.

A gondolkodó anyag gondolkodó állat kora

A marxizmus-leninizmust a kapitalista világnézet tagadja, mert az individualista erkölcs és az érdeke ezt követeli meg. Így kapitalizmus kénytelen az idealizmus útján járva eltérni a következetesen tudományos világnézettől és a tudományos módszertől is, ezért ez még csak a gondolkodó állat kora lehet.

Gondolkodó ember

A gondolkodó emberre jellemző a következetesen objektív tudományos módszer és világnézet, a valódi gazdasági-politikai-társadalmi egyenjogúságra épülő szocialista (kommunista) demokrácia, az emberi jogok, a társadalmi haladás megvalósítására törekvés. Ehhez azonban olyan társadalmi forma szükséges, ahol ezek az értékek megvalósíthatók. Ilyenek a népi demokrácia, a szocializmus és a kommunista társadalmi formák.

A demokrácia, az emberi jogok, a kollektívizmus és a gondolkodó ember

A szocialista demokrácia a gazdasági-politikai-társadalmi egyenjogúságon alapuló demokrácia. A bér-rabszolgaság megszüntetése, a szocialista demokrácia és a kollektívizmus lehetővé teszi az emberi jogok megvalósulását. Ezeknek az értékeknek a megvalósulása nélkül nem lehet gondolkodó emberré válni.

A gondolkodó emberré válás feltételei

Az ember valójában csak a kommunizmusban válhat teljességében a gondolkodó emberré, mert erre a létfeltételei csak ekkor válnak lehetővé. Ahol már a kollektívizmus, a tudományos világnézet, a termelőerők magas színvonalú fejlettsége, a robotok dominanciája a termelésben, és az emberi jogok már megvalósultak.

A gondolkodó emberré váláshoz vezető út és a tévút

A kommunizmushoz vezető úton a népi demokráciában majd a szocializmus átmeneti társadalmi formáiban azonban már fokozatosan kialakulóban van a gondolkodó emberi létforma.

A dialektikus és történelmi materializmus tudományos világnézete - a marxizmus-leninizmus - a következetesen objektív tudományos módszerre épít, mert ez az egyetlen út a gondolkodó emberré válásra, ez azonban teljességében csak a kommunizmus valósulhat meg.

A következetesen objektív tudományos formát nélkülöző világnézetek alkalmatlannak a valóság megfejtésére, ezek nem a gondolkodó emberré válás útján járnak, éppen hogy nem, ezek még az emberiség gondolkodó állat korára jellemző formák.

A gondolkodó ember világképe

A gondolkodó ember törekszik arra, hogy a következetesen az objektív tudományos módszerrel és világnézettel vizsgálja a világot, hogy ne a képzelet, hanem a valóság következetesen objektív vizsgálata alapján gondolkodva építse fel a világnézetét és erre alapozza a világról alkotott képét.

Ha az ember-állat gondolkodó ember akar lenni, akkor a gondolatainak a következetesen objektív tudományos módszer és világnézet legyen a meghatározója, vezérfonala, erre alapozza világképét. Az így nyert tudását a saját és az emberiség érdekében a létfeltételeinek megjavítására használja fel.

A gondolkodó ember társadalmi tudata

Mivel az ember-állat csak a társadalomban élhet valóban emberként, így ha gondolkodó ember, ha gondolkodó emberré akar válni, akkor az egész emberiség érdekeit is vizsgálnia kell és törekednie kell ennek megvalósulására, ehhez igazodva a világ megváltoztatására. Ezt azonban következetesen a marxizmus-leninizmus vezérfonalán járó kommunisták képviselik.

A gondolkodó ember megismerési módszere és a kommunisták

A gondolkodó **EMBER** a tudományos világnézetre alapozottan a következetesen objektív tudományos módszerrel vizsgálja a világot és a valódi demokráciában megvalósítja az emberi és szabadságjogokat, ehhez szükségszerűen a társadalom a kollektív kommunista (szocialista) formában létezik, a gondolkodó ember ennek megvalósítására törekszik.

A gondolkodó ember már a valódi, a gazdasági-politikai-társadalmi egyenjogúságban, a szocialista (kommunista) demokráciában, a kollektívizmusban, a kommunista (szocialista) társadalomban él vagy ennek megvalósítására törekszik. Ezek a marxista-leninista kommunisták.

Következetesen objektív tudomány

A tudománytalan világnézet út a semmibe

A következetesen objektív tudomány nem fedezte fel a természetfelettit, a szellemvilágot, az istent; ilyenek nem léteznek, mert az objektív valóságban nyomuk sincs; a természetben, a világegyetemben lévő anyagon kívül más nincs. A világegyetemen, az objektív valóságon kívülről, a természetfelettiről pedig csak a tudománytalan, ellenőrizhetetlen, bizonyíthatatlan spekuláció létezik.

A következetesen objektív tudomány és világnézet az objektív valóságot kutatja, megállapításait a valóság igazolja; a valóságból indul és oda tér vissza; egymásra támaszkodnak, együtt fejlődnek; ez a „**TUDOMÁNY**“.

A következetesen objektív TUDOMÁNY szerint

A világ és a benne lévő formák a tapasztalat, az eddigi következetesen objektív tudományos megfigyelések és következtetések szerint a megfigyelőtől függetlenül léteznek, másra nincs objektív, a valóságnak megfelelő megfigyelés, tapasztalat és következetesen a tudományos módszerre és világnézetre alapozott magyarázat.

A világ objektív megismerése a TUDOMÁNY szerint

A következetesen objektív tudomány a dialektikus és történelmi materializmusra (a tudományos világnézetre) alapozva objektíven, az emberi szubjektumtól függetlenül létező világot vizsgálja, tanulmányozza; ezen az alapon hozza létre megállapításait, aminek a valóságban bizonyíthatóan, ellenőrizhetően léteznie, működnie vagy megvalósíthatónak kell lennie. Következtetéseinek következetesen a tudomány eredményeire, a megfigyelésre, a tapasztalatra kell támaszkodnia, amit az objektíven létező világban a tudományos módszerrel ellenőrizni kell.

TUDOMÁNY a gondolkodó emberré válás útján

Az ember-állat élőlény érzékszervei és még a gondolkodása is alapvetően az életben maradásra alkalmasak, az evolúcióval fejlődtek ilyenné; közvetlenül nagyon korlátozottak az objektív világ tudományos megfigyelésére.

Az ember a gondolkodóképességével azonban kiterjeszti az érzékszerveit és a tudományos módszerre és világnézetre támaszkodva képes a természet és a társadalom törvényeit megismerni. Az így megszerzett tudással lehetősége van a létfeltételeinek egyre kedvezőbbé tételére és végül a kommunizmusban a gondolkodó emberré válni.

Nem kellene ezt elrontani!

„A **tudomány** a bennünket körülvevő világ megismerésére irányuló tevékenység és az ezen tevékenység során szerzett igazolt (tesztelt vagy bizonyított) ismeretek gondolati rendszere. A tevékenységnek bárki által megismételhetőnek kell lennie és végeredményben azonos eredményre kell vezetnie ahhoz, hogy az eredményt tudományos eredménynek nevezhessük.“

Marxista fogalomlexikon

Materializmus: az egyedüli tudományos filozófiai irányzat, amely merőben ellentétes az idealizmussal. A filozófiai materializmus az anyag elsődlegességét és a szellemi, az eszmei másodlagosságot vallja, ami azt jelenti, hogy a világ örök és nem teremtetett létező, mely térben és időben végtelen. A materializmus a tudatot az anyag termékének, a külvilág visszatükröződésének tekinti, s ezért a világ megismerhetőségét hirdeti.

A következetesen objektív tudományos módszer

Az objektív világ megismerésének tudományos módszere

A **következetesen objektív tudományos módszer** (tudományos módszer) lényege, hogy a jelenségeket, a világot úgy magyarázza meg, hogy az bizonyíthatóan, ellenőrizhetően megfeleljen az objektív valóságnak, a tapasztalatnak.

A tudományos módszer a világ objektív megismerésének egyetlen valóban hatékony módszere. Eredményeit ugyanis a valóságnak igazolnia kell; bizonyíthatóan meg kell felelnie az objektív valóságnak; ez az emberiség számára létfontosságú, ha gondolkodó emberré akar válni. A **gondolkodó ember** alapvető jellemzője a tudományos módszer és világnézet szerinti gondolkodás és az erre alapuló cselekedet.

A képzelt világ nem szolgálja az emberiség érdekeit

A képzelt világ hamis és félrevezető, ha az nem a valóságot tükrözi, és nem a természet törvényei szerint működik. A természet törvényi ellenére semmit sem lehet tenni. Csak a természet és a társadalom felismert törvényeinek felhasználásával lehet eredményesen alkalmazkodni a változó körülményekhez, és az emberiség számára bővíteni a lehetőségeket a jobb életre és a biztonságra.

A következetesen objektív tudomány és világnézet (tudományos világnézet) szerint gondolkodó ember ezen az úton jár.

A **tudomány célja** az objektíven létező anyagi világ megismerése. Ez a tudás nélkülözhetetlen az emberi létfeltételek megteremtéséhez és a biztonságos környezet kialakításához. Eerre hatékonyan, eredményesen azonban csak a tudományos módszer és világnézet alkalmas. A tudomány megállapításainak, eredményeinek ugyanis nem csupán a képzeletben, hanem az objektív valóságban is ellenőrizhetően, bizonyíthatóan működniük, létezniük vagy megvalósíthatónak kell lennie.

A tudományos módszer és világnézet összefüggései

A tudományos módszer következetesen az objektív valóságra támaszkodik és az eredményeit, a megállapításait, a következtetéseit a valóságban ellenőrzi. Azonban ez csak a tudományos világnézetre, a dialektikus és történelmi materializmusra, vagyis a marxizmus-leninizmusra alapozottan lehet valóban tudományos módszer.

A tudományos világnézet szerint az objektíven létező világ materiális, csak a természet törvényeinek engedelmeskedik és dialektikusan működik, ez a marxizmus-leninizmus lényege. A tudományos módszer ezt támasztja alá. A hatékony tudományos módszer akkor is a tudományos világnézet szerint működik, ha ezt nem ismerik, nem ismerik el vagy tagadják.

A gondolkodó **EMBER**-re váláshoz, a kommunizmushoz csak a tudományos módszer és világnézettel együtt lehet eljutni. Erre a kapitalizmus minden formája alkalmatlan, mert a kapitalizmus bérabszolutatartó társadalmi forma, amely szélsőségesen megosztott felsőbbrendű élősködőkre és kiszolgálóikra.

A tudományos világnézet és a tudományos módszer csak együtt igazán hatékony, és egymásra támaszkodnak, az egyik a másik nélkül értelmetlen. Ez a legfejlettebb módszer az objektív világ megismerésére, ezért ez a valódi **tudomány**.

A **tudományos világnézet** a világról alkotott képet a **tudományos módszer** eredményeire alapozza és felhasználja az emberiség tapasztalatait, a civilizáció értékeit. A kapitalizmus azonban tagadja a tudományos világnézetet, mert ez az érdeke, így végül is a katasztrófa felé vezeti az emberiséget.

Filozófiai kislexikon

objektív: a reális tárgyakra, sajátosságokra és viszonyokra vonatkoztatva azt fejezi ki, hogy ezek a tudaton kívül, a tudattól, a szubjektumtól függetlenül léteznek; a képzetek és fogalmak, ítéletek és következtetések viszonylatában ismereteinknek az emberi tudattól független forrására, anyagi alapjára, tartalmára utal.

objektív valóság: az anyagi világmindenség a maga teljességében, valamennyi formájában és megnyilvánulásában. Az objektív valóság az alapvető gnoszeológiai (ismeretelméleti) kérdés aspektusában vizsgálva az emberi tudattól függetlenül és vele szemben elsődlegesként létezik.

világnézet: a világról alkotott nézetek, fogalmak és képzetek együttese, ill. rendszere. A világnézet a szó tágabb értelmében magában foglalja az ember környező világra vonatkozó nézeteinek összességét: filozófiai, társadalmi-politikai, vallási, etikai, esztétikai, természettudományos és egyéb nézeteit. A világnézetnek nagy gyakorlati jelentősége van: meghatározza az emberek viszonyát a környező valósághoz, és vezérfonal a cselekvés számára.

marxizmus—leninizmus: Marx, Engels és Lenin forradalmi tanítása, amely filozófiai, közgazdasági és társadalmi-politikai nézetek átfogó és harmonikusan összefüggő rendszere. A **tudományos kommunizmus** a Marx által megalapozott politikai gazdaságtan tudományos bizonyítékain nyugszik, amely feltárta a tőkés termelési mód törvényeit és bebizonyította, hogy a kapitalista társadalmat szükségszerűen a szocializmusnak kell felváltania. A marxizmus—leninizmus filozófiai alapja a dialek-

tikus materializmus és a történelmi materializmus.

dialektika: általános filozófiai elmélet és módszer, amely modern, materialista formájában a dialektikus materializmus szerves része. A dialektika a „külső világ és az emberi gondolkodás mozgásának általános törvényeiről szóló tudomány” (Marx)

dialektikus materializmus: tudományos filozófiai világnézet, a marxizmus egyik alkotórésze, filozófiai alapja. A dialektikus materializmust Marx és Engels alkotta meg, s Lenin és más marxisták fejlesztették tovább.

Idealizmus

A képzeletvilág

Ha a képzelet elrugaszkodik a valóságtól, lazul az objektivitáshoz való következetes ragaszkodás, akkor a magyarázat hamissá, torzzá válhat és ha azzá válik, akkor ez elvezet az **idealizmus** kitalált virtuális, csak a képzeletben, de a valóságban nem létező, a tudományos módszerrel nem igazolható, nem bizonyítható, sőt a bizonyítást nem is igénylő, nem is tűrő világába, ami gyakran megtörténik a hétköznapi életben is.

A képzelet nagyon is fontos, mert sok az ismeretlen, amire nincs még megfelelő magyarázat, ezzel azonban körültekintően kell bánni, nem szabad az objektív tényektől túlságosan elrugaszkodni és a valóságban mindenképpen a tudományos módszerrel ellenőrizni kell az állításokat.

A **dialektikus materializmus** tudományos világnézete a tudományos módszerrel erre törekszik, az **idealizmus** azonban végül is megmarad a képzelet világában; a hamis világnézete tudománytalan módszerrel alakul ki, nem tud, nem akar az objektív valóságban maradni.

Az idealizmus azonban az emberiség fejlődése során, minden tévútja ellenére mégis előrevitte a tudományt, a civilizációt, de ez ugyanígy elmondható a materializmusra is. Nagy meghatározó gondolkodóiknak a tudomány fejletlensége miatt gyakran a képzelet volt az egyetlen segítségük a világ magyarázatára.

A modern korban az idealizmus már nem szolgálja a fejlődést, mert a tudományos módszer nélküli állítás nem fogadható el a valóságnak. Azonban a tudományos módszer hatalma alatt megmaradt az ismeretlen megfejtésére az idealizmus nélküli képzelet.

Tudománytalan világnézet

Az idealizmus lényege, hogy a megfigyelt jelenségekre, a világegyetem, az élővilág, az ember, a társadalom, stb. értelmezésére, a hétköznapi eseményekre, dolgokra a tudományos ismeretek, tények hiánya, elvetése vagy tagadása miatt alapvetően a képzelet által ad magyarázatot; amit nem lehet vagy nem is kell a tudományos módszerrel bizonyítani ellenőrizni.

Az idealizmus és a valóság kapcsolata

Az idealizmus módszerével a gondolkodás megmarad a képzeletvilágában, mert a jelenségekre nem képes az objektív valóságnak megfelelő magyarázatra. A tudományos ismeretek és módszer fejletlensége, hiánya, vagy elvetése miatt a jelenségekre a magyarázat a képzelet marad. A képzeletvilágból kitörni a tudományos módszer és világnézettel lehetséges. A modern tudományos korban a képzelet segíti a világ megismerését akkor, ha a tudományos módszer és világnézet a meghatározó. Ez azonban eltávolodás az idealizmus elavult képzeletvilágától a materializmus tudománya felé.

Az idealizmus állításainak meghaladása

Azonban az idealizmus alapvető, meghatározó világnézeti állításai általában nem a gonoszság, a tudatlanság szülöttei, hanem az ismeretlenség homályába vesző útkeresés tévelygései, ami ha nagyon nagy tudású, az emberiség kiemelkedő alakjainak munkái, akkor nehéz meghaladni.

A dialektikus és történelmi materializmus világnézetére támaszkodó tudomány átöröklést érte el az objektív valóság megismerésére, az idealizmus képzeletvilága erre alkalmatlan, sőt káros, ha állításait a valóság nem igazolja.

Az idealizmus jellegzetessége

Az idealizmus képzeletvilága alapvetően a hamis, az objektív valóságot nélkülöző útra tévedve jár. Mivel azonban nagyon sok még az ismeretlen, így többé-kevésbé minden ember eltévedhet, ha a valóságban nem ellenőrzi vagy nem tudja, nem képes ellenőrizni az elképzeléseit, elméleteit.

Az igaz állítások az objektív valóságot tükrözik, aminek bizonyíthatónak, ellenőrizhetőnek kell lennie. A nem bizonyítható, a nem bizonyított állítások a fantázia birodalmába tartoznak.

Az idealizmus jellegzetessége, hogy nem hajlandó, nem akarja, nem tudja felismerni, elismerni, elfogadni az objektív valóságot úgy ahogy az van; nem hajlandó vagy képtelen a következetesen objektív megismerés útján járni; a képzelt világnézetét nem akarja a valósághoz következetesen igazítani; a nézetének ellenmondásait, hibáit felismerni, elismerni, korrigálni, úgy ahogy az a következetesen objektív tudományos módszer által megállapítható lenne.

Az idealizmus képzeletvilága

Az idealizmus minden formája alapvetően megmarad a képzelt, az óhajtott világ szintjén, még akkor is, ha a világnézetének, állításainak vannak valós értékes összetevői is.

Így azonban az idealizmus valójában a képzeletével magyarázza a valóságot, nélkülözi, félremagyarázza az objektív tényeket; a képzeletéhez igazítva letér a tudományos útról és egy kitalált virtuális világba jut.

A vallás a képzeletbeli szellemvilágban él. Mintha az valóban létezne, pedig csak elképzelte állításait. Elhiszi a saját képzelgéseit, amit nem bizonyított, azonban azt mégis valósnak fogadja el.

Materializmus

A következetesen objektív materializmus a dialektikus materializmus, a tudományos módszer alapján megismert, érzékelt, az objektív valóságból nyert ismeretekből, a tudományos következtetésekből, a tapasztalatokból alkotja meg a magyarázatait, a világképét; aminek azonban mindenképpen bizonyíthatóan meg kell egyeznie a valósággal. A materializmus csak így lehet következetesen az objektív tudományos világnézet.

Csak az anyag létezik, ami létezik az anyag

A tudományos világnézet alapvetően materialista, mely szerint az anyag a tudunktól függetlenül létező objektív valóság. Csak az anyag létezik, bármilyen is a megjelenési formája, a tulajdonsága, ami csak a természet törvényeinek engedelmeskedik. Minden egyéb állítás tudománytalan képzelgés, idealizmus. Minden ami bizonyíthatóan létezik az anyag, az anyag működésének eredménye, csak anyag, minden egyéb spekuláció tudománytalan idealizmus, nem a valóság hanem a képzeletvilág.

Tudományos és tudománytalan világnézet harca

Tudománynak csak azt lehet nevezni, amelyik az objektív világot a tudományos módszerrel és világnézettel vizsgálja, ez jellemző a dialektikus és történelmi materializmusra, de ez nem jellemző az idealizmusra.

Az emberiség amíg nem rendelkezett a tudományos módszerrel és világnézettel (a tudománnyal) addig alapvetően a képzelete és a gondolkozása segítette a világ megismerésében. Ami végül is elvezetett a valódi tudományhoz a tudományos módszerhez és a dialektikus és történelmi materializmushoz, a tudományos világnézethez.

Az idealizmus a tudomány nélkül megreked a képzeletvilágban, ami hajdanán elő-

mozdította a tudomány fejlődését, de egyben igyekezett a képzeletvilágához kötni és alárendelni a tudományt. A tudományt a képzeletvilágból a materializmus emelte a valódi modern tudománnyá.

A nem tudományból a tudományba

A természetfeletti, a szellemvilág és az isten, az abszolút szellem, stb. a képzelet szülötte csupán, ami a következetesen objektív tudományos világnézetet elvető hiszékenyek képzelet világában található csak meg, a valóságban nem, ezért ez nem az objektív valóság, ez **nem a tudományos módszer** eredménye.

Az idealizmus nagy gondolkodói a maguk korában mégis előrevitték a tudomány fejlődését. Az általuk felvetett kérdések és magyarázatok vizsgálata, cáfolata alapvetően a materializmus műveiben a tudományos módszer és világnézet kibontakozását mozgították előre.

A tudomány szerint a világ materiális természetű

A materializmus tudományos világnézete szerint a természetfeletti szellemvilágnak a tudományos módszerrel vizsgálva az objektív valóságban nyoma sincs. A tudomány a természetfeletti szellemvilágot, az istent és semmilyen a világ feletti szellem valamit még nem fedezett fel, nyoma sincs ilyeneknek. A szellemvilág a képzeletben létező valami, amit objektíven senki sem ismer és még hipotézisnek sem felel meg.

A tudomány ismeretei szerint az anyag mindörökké létezik, nem teremthető és nem semmisíthető meg. A tudomány szerint az objektíven létező világban az anyag megállíthatatlanul mindörökké mozgásban, változásban, az időben, a térben mindörökké létezik.

Az anyag a dialektika törvényei szerint változik, fejlődik

A természetben kialakult formák (kivétel a gondolkodó anyag tevékenységének eredményei) a véletlen kölcsönhatásokban a materialista dialektika tudománya szerint a természet törvényeinek engedelmeskedve alakulnak ki, fejlődnek, változnak, minden egyéb csak képzelődés, bizonyítást nélkülöző tudománytalan idealizmus.

Filozófiai kislexikon

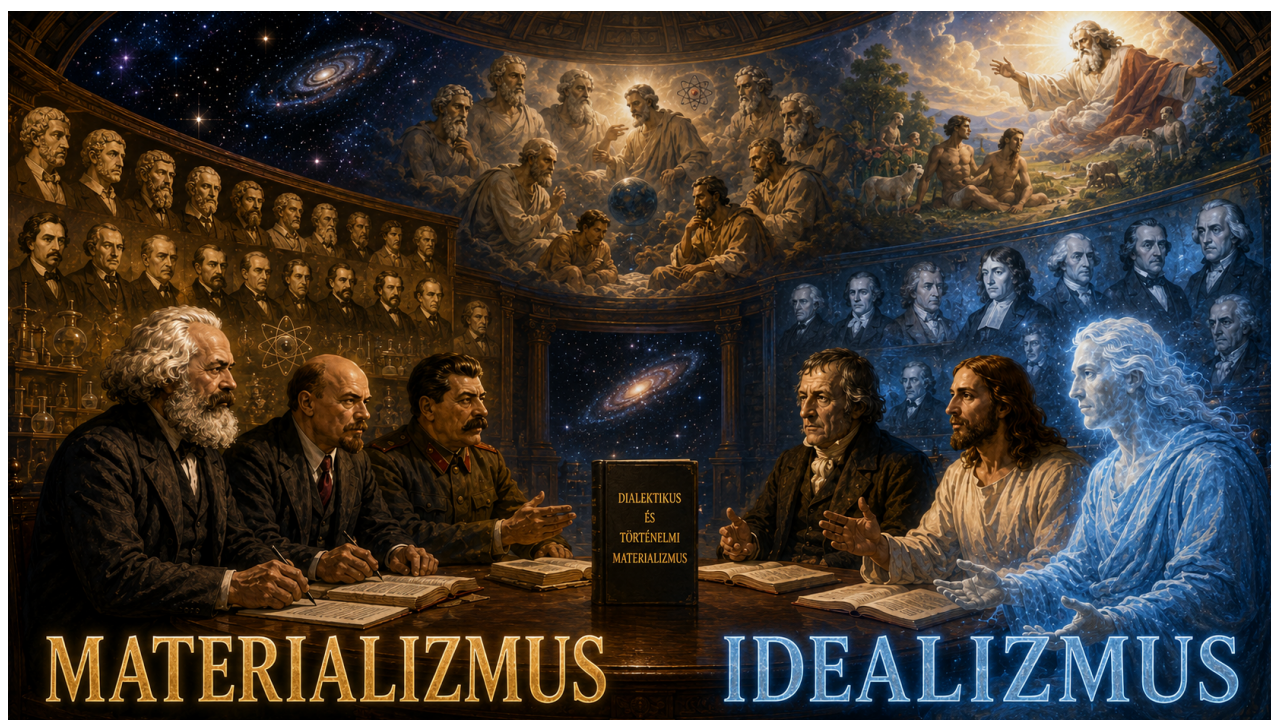
dialektika: általános filozófiai elmélet és módszer, amely modern, materialista formájában a dialektikus materializmus szerves része. A **dialektika** a „külső világ és az emberi gondolkodás mozgásának általános törvényeiről szóló tudomány” (Marx).

Marxista fogalomlexikon

Materializmus: az egyedüli tudományos filozófiai irányzat, amely merőben ellentétes az idealizmussal. A filozófiai materializmus az anyag elsődlegességét és a szellemi, az eszmei másodlagosságot vallja, ami azt jelenti, hogy a világ örök és nem teremtetett létező, mely térben és időben végtelen. A materializmus a tudatot az anyag termékének, a külvilág visszatükröződésének tekinti, s ezért a világ megismerhetőségét hirdeti.

A filozófia történetében a materializmus általában a haladó társadalmi osztályok és rétegek világnézete volt, amennyiben azoknak állt érdekében a világ helyes visszatükrözése, az ember természet feletti uralmának fokozása. A tudományos eredmények általánosításával a materializmus elősegítette a tudományos módszerek tökéletesedését, ami kedvezően hatott vissza az emberi gyakorlatra, a termelőerők fejlődésére.

Idealizmus és materializmus

Az idealizmus és a materializmus között az alapvető különbség az, hogy mennyire ragaszkodik vagy képes ragaszkodni az objektív valósághoz, az objektív igazsághoz. Még akkor is, ha nincs megfelelő objektív magyarázat, amit azonban így ismeretlennek kell elfogadni és csak a következetesen objektív tudományos módszerrel és világnézettel szabad vizsgálni. Erre azonban csak a **materializmus**, az anyagelvűség és a dialektikus gondolkodás a megfelelő.

A képzelet a fejlődésért

Azonban az idők hajnalán az emberiség még nem rendelkezett a tudomány adta lehetőségekkel, a tudományos módszerrel és világnézettel, ezért a képzelet, az idealizmus vitte előre a fejlődést és még a materializmus is a képzeletvilágban élt.

Az idealizmus képzeletvilágának hanyatlása és a materializmus fejlődése

A fejlődés eredményeként az emberiség megtanulta a tudományos módszert és világnézetet. Ami a materializmus segítségével felülemelkedett a képzeletvilágon és az emberiség a következetesen objektív tudomány útjára lépett; még a képzelet felett is a tudomány lett az úr.

Az emberiség a tudomány útján

A materializmus tudománya szerint minden létező az anyag vagy az anyaghoz köthető valami, ami csak a természet törvényeinek engedelmeskedik és - az emberi tevékenységet kivéve - a dialektika törvényei szerint változik, fejlődik.

Az emberiség fejlődéséhez a materializmus mellett azonban a dialektika törvényeit is meg kellett ismerni, ami a legnagyobb idealista filozófus Hegel érdeme. Ezt fejleszt-

tett tovább Marx, Engels és Lenin, ezzel megalkotta a dialektikus és történelmi materializmus tudományát. Ez a marxizmus-leninizmus filozófiai alapja.

Az anyag az egyetlen ami mindörökké létezik

Az alapvető világnézeti kérdés a világ keletkezése. A világ alapja, lényege az anyag vagy a szellem? Keletkezett vagy teremtett? Mekkora? Stb. Azonban a tudományos tények azt bizonyítják, hogy az anyagot nem lehet teremteni és megsemmisíteni sem, ez a tudományos alapokon nyugvó **materializmus** állítása.

Ezzel szemben az **idealizmus** abból indul ki, hogy ugyan mindennek oka van kivéve az isteni szellemvilágnak, a Szentháromságnak, Hegel világszellemének és abszolút szellemének, az anyag nélküli valaminek, stb., ami mindig is létezett és ez a valami hozta létre, teremtette az anyagi világot a semmiből vagy valamiből, a világ létezésének ez az oka, a meghatározója.

Az idealizmus és az isten a semmi valami

Ez azonban lehetetlen, mert az ok okozat univerzális ezért az isten valami létének, a keletkezésének is oka kell hogy legyen. Így, ha az isten valami létezik, akkor az okosság miatt az isten valamit is létrehozta valami valamikor.

Azonban a tudomány szerint a semmiből nem lehet még a semmit sem létrehozni, sem az anyagi világot sem az isteni szellemvilág valamit.

Isten teremője

Az isten valamit minden tudományos bizonyíték nélkül a mindentudó, mindenható tökéletes valaminek állítják, spekulálják, ezért ha létezik, akkor logikus, hogy a létrejöttéhez egy még szuperebb valami szükséges és így tovább, persze a semmiből ez sem lehetséges, ami a materializmus tudományos állítása.

Az, hogy az isten valami mindig is létezett bizonyítás nélküli, a tudományos bizonyítást nem igénylő spekuláció, a hitéhez azonban ez a tudománytalan állítás elfogadása nélkülözhetetlen, ehhez pedig a hiszékenység elkerülhetetlen.

Az idealizmus a képzeletvilágban él

Az idealizmusnak nem a spekuláció, a képzelgés a hibája, hanem a tudományos következetlenség. A megfejtendő jelenségekre a magyarázat megalkotása az ismeretlen úton járva megmozgathatja a képzeletet, de ez nem biztos, hogy megegyezik az objektív valósággal, ennek kiderítésére csak a dialektikus materialista világnézetre támaszkodva a következetesen objektív tudományos módszer az alkalmas.

Az anyagon kívül más nincs

Az anyag mindörökké időben térben mozgásban változásban létező, rajta kívül más nincs, ez a következetesen objektív tudomány és tudományos világnézet, a dialektikus materializmus, a marxizmus-leninizmus állítása, csak erre vannak tudományos értékű megfigyelések magyarázatok.

A semmi valami a világ alapja?

Ami létezik, bármilyen a formája, tulajdonsága az anyag vagy az anyaghoz köthető valami. Az anyag ellentéte a semmi, a nem anyag, az idealizmus ebben a világban él, annak bebizonyítására törekszik, hogy a semmi az valami. Mert az isten és a szellem-világ, a Szentháromság, a világszellem, az abszolút szellem az a semmi valami. Ráadásul ez a semmi valami a semmiből teremtette a valamit, az anyagot, a világot.

Filozófiai kislexikon

anyag: materialista filozófia alapkategóriája, az emberi tudattól függetlenül létező objektív valóság megjelölésére szolgáló filozófiai absztrakció.

objektív valóság: az anyagi világmindenség a maga teljességében, valamennyi formájában és megnyilvánulásában. Az objektív valóság az alapvető gnoszeológiai (ismeretelméleti) kérdés aspektusában vizsgálva az emberi tudattól függetlenül és vele szemben elsődlegesként létezik.

megismerés: a valóság gondolati visszatükrözésének és reprodukálásának a társadalom fejlődéstörvényei által meghatározott és a gyakorlattal szorosan összefüggő folyamata, amelynek célja az objektív igazság feltárása.

idealizmus: filozófiai irányzat, amely a filozófia alapkérdésének megoldásában abból indul ki, hogy a szellem, az eszme, a tudat az elsődleges, és az anyag, a természet, a lét, az objektív valóság a másodlagos mind ontológiai, mind ismeretelméleti vonatkozásban. Az idealizmus a materializmussal lényegénél fogva szemben álló, ellentétes filozófiai irányzat.

igazság: az **objektív valóság** történetileg adekvát visszatükrözése, amikor a megismerő szubjektum az objektumot, a megismerés tárgyát úgy reprodukálja, ahogyan az a tudaton kívül és tőle függetlenül létezik, a társadalmi gyakorlat által ellenőrzött emberi képzetek, fogalmak, ítéletek, következtetések, elméletek objektív tartalma. Az igazság a szüntelenül fejlődő megismerés eredményeinek végtelen, összefüggő sora.

materializmus: (lat. materiális — anyagi, anyagra vonatkozó): filozófiai irányzat, amely a filozófia alapkérdésében abból indult ki, hogy az anyag, a természeti-társadalmi objektív lét az objektív valóság az elsődleges, és a tudat, a gondolkodás az anyag által meghatározott. A materializmus ellentéte az idealizmus, amely a szellemet, az eszmét, a gondolkodást, a pszichikait, a szubjektívet tekinti elsődlegesnek.

A tudományos módszer

Az objektív valóság hatékony megismerése a tudományos módszerrel és a tudományos világnézettel együtt lehetséges, mert az állításai valóságát a gyakorlattal, a tapasztalattal a valóságban ellenőrzi, ettől válik hitelessé. A képzelet, a logikus gondolatmenet nem elegendő a megismerésre, ha a valóság, a tapasztalat, a tudományos módszer ezt nem igazolja.

A kommunisták tudományos világnézete

A tudományos világnézet legfejlettebb formája a dialektikus és történelmi materializmus, ez a gondolkodó emberek, a kommunisták, a marxizmus-leninizmus világnézete. Aki a tudományos világnézetet híveit a kommunistákat támadja az egyben a tudományos módszert is támadja, mert elkerülhetetlenül az idealizmus útján kénytelen járni.

A dialektikus materializmus és a tudomány

A modern tudományos világnézet fejlődésére nagy hatást gyakorolt a XIX. és XX. századi dialektikus és történelmi materializmus filozófiája. Bár a tudományos módszer egyetemes és független a politikai ideológiáktól, a materialista filozófiai irányzatok sokat tettek azért, hogy a természet és a társadalom folyamatait misztikumok nélkül, a maguk valójában vizsgáljuk. A tudományos módszer következetes alkalmazása azonban megköveteli, hogy maga a filozófia se váljon dogmává, és mindig rendelődjön alá a tapasztalati tényeknek.

Az idealizmus a képzeletvilág rabságában

Az idealizmus képzeletvilága és a tudományos világnézet összeegyeztethetlenné válhat, ha nem tud vagy nem akar igazodni a valósághoz; a képzeletvilágban ragadt idealista világnézetű ember nem lehet következetesen a tudományos módszer híve, mert a képzeletvilága rabja és ahhoz igyekszik igazítani állításait; így könnyen a hamis útra tévedve jár; csak a képzeletében létező világot valóságosnak tartja. Azonban a tudomány nem lehet eredményes a képzelet segítségével, de mindig vissza kell térni a valóságba.

A materialista világnézet

A következetesen objektív tudományos világnézet (tudományos világnézet) szerint az objektíven létező világ materiális természetű; minden létező az anyag vagy az anyaghoz tartozó valami; aminek a mozgása, változása, fejlődése dialektikusan mindörökké a térben és az időben csak a természet törvényei szerint történik. Ezen törvényszerűségek működését tükrözi az ember tevékenysége is, aki a tapasztalat vagy a természet törvényeinek ismeretében céltudatosan, szükség szerint a tudományos módszerre támaszkodva cselekszik, ezáltal nem megkerüli, hanem a maga javára fordítja a természet rendjét.

Az ismeretlen tudományos becsülete

A valamely módon észlelt jelenség, ami az ismert törvényekkel nem vagy nem kielégítően magyarázható meg, az még ismeretlen vagy részben ismeretlen jelenségnek minősül; csak a képzelet által készült magyarázat, ami bármilyen logikusan épül fel, azonban nem tudományos értékű, ha a valóság nem igazolja.

A következtetés és a hipotézis

A megfigyelésre, a képzeletre, a tudomány eredményeire, a tapasztalatra, a kísérletre, a modellezésre, stb. támaszkodó következtetést az objektív igazsága érdekében a tudományos módszerrel a valóságban ellenőrizni kell; bizonyításig azonban legfeljebb csak hipotézis vagy fantázia.

A tudományos módszer folyamata leegyszerűsítve.

1. Az univerzum megvizsgálása valamilyen szempontból.
2. Egy olyan hipotézis felállítása, amely összeegyeztethető a tapasztalatokkal.
3. A hipotézis segítségével új előrejelzések megfogalmazása.
4. Az előrejelzések tesztelése kísérletekkel vagy további megfigyelésekkel.
5. A hipotézis módosítása a kapott eredményeknek megfelelően.
6. A folyamat megismétlése a 3. lépéstől.

Filozófiai kislexikon

Tudomány: a társadalmi tudat egyik formája, szisztematizált ismeretek történelmileg kialakult rendszere, melyeknek igazságát a társadalmi gyakorlat állandóan ellenőrzi és pontosabbá teszi, korrigálja.

A tudományos ismeret ereje általánosságában, egyetemességében, szükségszerűségében és objektív igazságában van. A tudomány feladata nemcsak az, hogy megmagyarázza a létezőt, a már meglevőt, hanem az is, hogy az objektív törvények ismerete alapján előre lássa a jövőt.

A tudományos megismerés dialektikája, hogy az új felfedezések és elméletek nem szüntetik meg a korábbi eredményeket, nem tagadják azok objektív igazságát, csupán pontosabban körvonalazzák alkalmazhatóságuk határait és határozzák meg helyüket a tudományos ismeretek általános rendszerében.

A tudomány szoros kapcsolatban van a filozófiai világnézettel, amely felvértézi az objektív világ legáltalánosabb fejlődéstörvényeivel, az ismeretelmélettel és a kutatás módszereivel.

A filozófia korszerű formája a dialektikus materializmus, amely alkalmas arra, hogy helyesen általánosítsa a tudomány adatait, és arra, hogy a tudományos kutatás korszerű módszertani alapja legyen.

A képzelet

A képzelet a gondolkodó ember számára nagyon fontos az ismert jelenségek alaposabb megértésében, de még inkább hasznos a világ ismeretlen vagy nem eléggé ismert jelenségeinek magyarázatára, amit még a meglévő ismeretekkel nem lehet kellően megérteni, mert nincs rá megfelelő objektív tudományos magyarázat.

Az idealizmus képzeletvilága

A képzelet segítségével készült modell lehet az objektív valóságra támaszkodó, de lehet hamis is. Az objektív valóságtól eltávolodó képzelet szülte vagy az objektív valóságot mellőző magyarázat elvezethet és gyakran el is vezet a valójában az objektív valóságban nem létezőnek valóságnak elfogadására is.

Az idealizmus alapvetően a képzeletvilága. A képzelet akkor segít a világ megismerésében, ha következetesen törekszik a valósághoz igazítani az állításait. Ez akkor következik be, amikor a képzelet a materializmus szolgálatába áll és állításait a valóságban igazolja, vagy erre törekszik.

A materializmus a képzeletet a valósághoz igazítja

A modern korban a képzelet a következetesen objektív materializmussal az objektív valóság megismerését szolgálja; állításainak a tudományos módszerrel bizonyíthatóan az objektív igazságnak kell lennie; azonban az idealizmus megmaradt a hamis nem létező képzeletvilágban, az állításainak nem szükséges az objektív igazságnak, a következetesen objektív tudományos módszerrel igazolhatónak lennie.

A képzeletvilág az idealizmus, segítette a tudomány fejlődését

Az emberré válás kezdetén az idealizmus és a materializmus fej-fej mellett a képzeletvilágra támaszkodott, ez vitte előre a tudomány fejlődését, mert más lehetőség ekkor még nem volt. A modern korban azonban a materializmus már a tudományos módszer és világnézet segítségével, a képzeletre és a gondolkodásra támaszkodva szolgálja a tudomány fejlődését. Az idealizmus megrekedt az igazolhatatlan képzeletvilágban és kimozdíthatatlanul ott maradt.

A materializmus képzeletvilága a tudomány uralma alatt

A materializmus képzeletvilága segítő vezérfonal a megismerésben, de nem térhet el az objektív valóságtól, mindig el kell jutnia oda, ami az idealizmusra nem mondható el, éppen hogy nem. A tudományos módszer és világnézet (tudomány) nem tévedhetetlen, de az idealizmus a tévedéseit nem tudja kijavítani, mert szemben áll a tudománnyal és az uralma alá akarja kényszeríteni. Így válik az idealizmus reakcióssá, az emberiség fejlődésének gátjává.

Az idealizmus eljutott a reakció kiszolgálásához

Az idealizmus világnézete azért maradt a képzeletvilágában, mert nem tudja elismerni a materializmus világnézetének tudományos állítását, azt hogy az anyag az elsődleges, minden erre épül az objektív valóságban. A kapitalizmus világnézete és erkölce az idealizmus elavult képzeletvilágát felhasználja az uralma érdekében, ezért ragaszkodik az idealizmushoz, pedig ismeri hamisságát.

A materializmus és az idealizmus képzeletvilága

A lényeges különbség a materializmus és az idealizmus képzeletvilága között az, hogy a képzelet szülte magyarázat megfelel-e az objektív valóságnak vagy sem; a következetesen objektív tudományos módszer igazolja vagy sem. A materializmus világnézete a tudományos módszerrel törekszik az objektív valóság megismerésére, az idealizmus megmaradt a képzeletvilágában, még akkor is ha a tudományos módszerrel vizsgálva az hamis.

Ilyenek például a vallások különböző istenei, szellemei, a világszellem, az abszolút szellem, stb. amelyek csak a spekulációval kitalált képzeletvilágban találhatók meg a valóságban azonban nem észlelhetők, nyomuk sincs.

A képzelet útja

A képzelet képessége nagyon fontos a megismerés számára, de csínján kell vele bánni. A képzelet segíti az emberiséget az ismeretlen felfedezésében, az útkeresésében, de ez ingoványos út és néha valóban az ingoványba akár a katasztrófába is vezethet.

A képzelet útján óvatosan, körültekintően kell járni, az idealizmus azonban mégis alapvetően a képzelet útján maradt, világnézete nem támaszkodik következetesen az objektív tudományos módszerre, az objektív valóságra, éppen hogy nem, bár a tudomány eredményeit felhasználja hamis állításainak, elméletének alátámasztására.

Marxista fogalomlexikon

Idealizmus: filozófiai irányzat, amely a filozófia alapkérdésének megoldása tekintetében a materializmussal ellentétes, amennyiben a szellemi, a nem anyagi elsődlegességéből és az anyagi másodlagosságából indul ki. Ez viszi közel a valláshoz, amely szerint a világ időben és térben véges, s az isten teremtette.

A marxizmus-leninizmus az idealizmus valamennyi válfaját két csoportra osztja: objektív idealizmus, amely a valóság alapjául egy megszemélyesített vagy személytelen szellemet, valamiféle világ-feletti Én tudatát fogadja el, és szubjektív idealizmusra, amely az egyéni tudatra építi a világot. A szubjektív és az objektív idealizmus közötti különbség nem abszolút.

Isten: természetfeletti mindenható lénynek, a „világ teremtetőjének” és „irányítójának” fantasztikus alakja; a zsidó vallásban – Jahve, az iszlámban – Allah, a kereszténységben – a Szentháromság (az Atya-, a Fiú- és a Szentlélekisten) stb. az istenképzetek alkotják a vallás mai formáinak alapját.

Reakciós világnézet

A feudalizmust felváltó kapitalizmus megalkotta az emberi és a demokratikus szabadságjogok dokumentumait, ezzel a társadalmi haladást, az emberiség érdekeit szolgálta.

Mi a társadalmi haladás lényege?

A társadalmi haladás a demokrácia, az emberi és a demokratikus szabadságjogok fejlődését jelenti. A kapitalizmus azonban bér-rabszolgatartó társadalmi forma, a dolgozó proletárok beszélőszerszámok, létük a kapitalista kizsákmányolást és élősködést szolgálja. Ezért a kapitalizmusban a demokrácia, az emberi és a demokratikus szabadságjogok csak a bér-rabszolgaság színvonalán valósulhatnak meg. A kapitalizmus hatékonyan magas színvonalon kifejlesztette a termelőerőket, ezzel azonban a történelmi szerepe véget ért.

A kapitalizmus csak az emberi jogok megsértésével működhet

A társadalmi haladás logikus végcélja a kommunizmus, mert csak itt valósulhatnak meg az emberi és szabadságjogok. A kapitalizmusban lehetetlen megvalósítani az emberi jogokat, mert az emberiség túlnyomó dolgozó többségének érdekei alárendeltek a kizsákmányolóik érdekeinek.

A kapitalizmusban mindenki törvényesen szabadon vállalkozhat, a vállalkozásához bér-rabszolgákat vásárolhat és a profitja érdekében kizsákmányolhatja őket. A bér-rabszolga szabadon dönthet arról, hogy bér-rabszolgaként elkerülhetetlenül elfogadja a kizsákmányolását. A kapitalizmusban a bér-rabszolga a munkaerő áru, értéke a tőkés profit érdekei szerint, a többi termelési tényező ára szerint alakul. Ez sérti az emberiség többségének az emberi jogait, emberi méltóságát, de a tudtának a kapitaliz-

musban ezt mégis el kell fogadnia, bele kell törődnie, mert a kapitalizmus másként nem működik.

A társadalmi haladás ellen

A fejlődésben túlhaladott kizsákmányoló társadalmi modellek, így a kapitalizmus is, szükségszerűen a reakció, a társadalmi haladás ellenes útra térnek. A túlfejlődött és már a hamis világnézetre támaszkodó kapitalista társadalmi modell egyre-másra katasztrófába kerül, világnézete, erkölcsé, a modell hatékonysága hanyatlak.

A kapitalizmus a fennmaradása érdekében fasiszta-kapitalizmussá változott, kapitalista osztály önkényuralommal, a dolgozók feletti totális diktatúrával. A hatalomban érdemben a dolgozók nem vehetnek részt, ez önkényuralom, ez a fasiszta-kapitalizmus.

Az idealizmus a reakció szolgálatába állt

De a kapitalista hatalom urainak, a haszonélvezőiknek érdeke a modell megtartása, ennek védelmében szükségszerűen az idealizmushoz és szükség szerint az erőszakhoz, a fasiszta-kapitalizmushoz fordul. Mert nincs más lehetősége, így azonban a következőket objektív tudományos világnézet és a társadalmi haladás ellenségévé válik. A kapitalista szocializmus javít az emberiség dolgozóinak helyzetén, de ehhez szükséges a fasiszta-kapitalizmus, ami így beszélőszerszám társadalmi forma marad.

Az idealizmus a kapitalizmus hatékony fegyvere a haladás ellen

A kapitalizmus hamis, reakciós úton járása azonban társadalmi világméretű katasztrófákat okoz, a társadalom, a világgazdaság rothad, a válságok, háborúk, népirtások gyakoriak, ami szenvedést hoz az emberiségnek.

A kapitalizmus a következőket objektív tudományos világnézet és a társadalmi haladás ellensége lett, ami az emberiség számára még a tudományos módszert is károsan befolyásolja. Ebben a formában a tudományos világnézet szerinti gondolkodás és egyre inkább a tudományos gondolkodás is hanyatlak.

A reakcióssá váló kapitalista hatalomnak létérdeke a társadalmi modellt támogató hamis idealista világnézetek és a társadalmi tudat individualista, egoista erkölcsének fenntartása. A tudomány fejlődését következtetlenség és hamisan felhasználó idealizmus, a vallás erre kitűnően alkalmas. Az idealizmusnak nem a képzelet, hanem a tudománytalan képzeletvilág válik a jellemzőjévé.

A vallás idealista képzeletvilága alapvetően primitív idealizmus, nagyon messze áll az objektív valóságtól, ezért a tudománytalan hiszékenységre támaszkodik. Ez azonban kedvező a hanyatló kapitalizmusnak. A kapitalizmusnak kedvező, hogy a beszélőszerszámok alapvetően csak a munkájukhoz használt szerszám használatához értsenek, világnézetük illeszkedjen a kapitalizmus igényeihez és erre a vallás hiszékenységre alapuló idealista világnézete kitűnően alkalmas.

A kommunisták a társadalmi haladás élharcosai

A hanyatló kapitalizmus egyetlen valóban hatásos ellenfelei a tudományos világnézetre támaszkodó kommunisták. Azonban ettől a kapitalista hívők úgy félnek, mint az ördögtől. Pedig a tudományos világnézetre, képviselőikre a kommunistákra inkább a „jó isten” víziója a megfelelő.

Az emberiség számára a fennmaradásáért az egyetlen járható út a hanyatló kapitalizmus reakciós világnézete ellen a társadalmi haladást szolgáló marxizmus-leninizmus tudományos világnézete. Nincs más alternatíva.

Marxista fogalomlexikon

Dialektikus Materializmus: tudományos filozófiai világnézet, a marxizmus egyik alkotórésze, filozófiai alapja. A dialektikus materializmust Marx és Engels alkotta meg, s Lenin és más marxisták fejlesztették tovább.

Világnézet: a környező világról alkotott nézetek, fogalmak és képzetek rendszere. A világnézet a szó tágabb értelmében magában foglalja az ember környező világra vonatkozó nézeteinek összességét: a filozófiai, a társadalmi-politikai, az etikai, esztétikai, természettudományos és egyéb nézeteit.

Szorosabb értelemben minden világnézet alapvető részét a filozófiai kérdések alkotják. A világnézet legfőbb kérdése a filozófiai alapkérdése. Ennek eldöntésétől függően különböztethető meg a világnézet két alapvető válfaja, a materialista és az idealista világnézet.

A világnézet a társadalmi létet tükrözi vissza, és az emberi tudásnak az adott történelmi korszakban elért színvonalától, valamint a társadalmi rendszertől függ. Az osztálytársadalomban a világnézet osztály jellegű: rendszerint a hatalmon levő osztály világnézete az uralkodó. A világnézetnek nagy gyakorlati jelentősége van: meghatározza az emberek viszonyát a környező valósághoz, és vezérfonal a cselekvés számára.